

Здрагат Світлана Геннадіївна

кандидат соціологічних наук,

старший викладач кафедри філософії освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-2574-1927>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ЕВАЛЮАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Ключові слова: евалюація, евалюаційне дослідження, оцінювання, оцінювальне дослідження, методи вибірки.

В освіті евалюація розглядається як сукупність заходів щодо підготовки та проведення контрольної-оцінної діяльності, отримання валідної освітньої інформації про стан об'єктів, накопичення та аналізу даних про досягнення, прогнозування розвитку освітніх систем та суб'єктів освітнього процесу, як процедури незалежної оцінки якості освіти та аналітичної системи встановлення еквівалентності досягнень заданим нормам, стандартам з метою моніторингу та діагностики стану об'єктів освіти

У межах нашого розгляду важливо розкрити інноваційний потенціал різних оцінювальних методик, визначити значущість кількісних і якісних методів оцінювання результативності освітньої діяльності. З метою адекватної оцінки якості освіти важливо визначити об'єктивні і суб'єктивні чинники, що впливають на процес і результат оцінювання, а також описати умови, які б дозволяли уникати помилкових оцінок [1, с. 75].

При концептуалізації оцінювання у рамках закладу освіти дуже важливим є правильно поставити питання до різних «зацікавлених» груп школи. Це особливо стосується обґрунтування предмета дослідження, критеріїв та дослідних запитань. Істотною є згода всіх зацікавлених на способи збору даних про їхню роботу. Процес спільної дискусії, узгоджень і можливо домовленостей є дуже значущим, а тому важливо наполегливо і послідовно працювати у напрямках, які стосуються різних аспектів роботи закладу освіти.

Підбір методів виконання оцінювання диктується цілями та обраним об'єктом оцінювання. Для успішного процесу оцінювання ключовою є відповідь на запитання: Для чого хочемо проводити дослідження? Якою є мета? Щоб оцінювання мало сенс, необхідно окреслити, яким чином будуть використовуватись знання, отримані у процесі дослідження. Під час оцінювання головним є не задоволення пізнавальної цікавості, а націленість на здобуття знань, що можуть бути корисними для запровадження змін чи модифікації реалій школи [2, с. 37].

Потрібно докладно визначити об'єкт, що планується піддавати процесу оцінювання. Визначення дослідної сфери, а тим самим усунення не пов'язаних з метою дослідження завдань, дозволяє детально запроєктувати процес збору даних, створити можливості знаходження відповідей на поставлені запитання.

У методології суспільних наук існує два підходи (парадигми, стратегії) до проведення досліджень: кількісний і якісний.

Рішення про вибір дослідної стратегії приймається в залежності від мети і сфери, котрих стосується оцінювання. Однак, в рамках одного процесу оцінювання доцільно поєднувати методи, що містяться в обох стратегіях. З метою вирішення якоїсь проблеми у школі, слід розпочати з дослідження більш широкого масштабу, щоб зорієнтуватися, наскільки поширеним є явище, кого стосується, які є думки з цього приводу. При впевненості у важливості цього питання можна продовжити дослідження якісними методами, щоб дійти до глибшого вивчення.

Звернувшись до прийнятої стратегії проведення оцінювання, методологічному плані важливо обґрунтувати методи добору вибірки. Предметом оцінювання в школі можуть бути: учні, вчителі, адміністрація, батьки, майбутні роботодавці, вибрані працівники місцевих органів самоврядування, працівники управління освіти та інші. Важливо серед усіх чітко визначити саме ту групу, яку будемо досліджувати, тобто популяцію.

Якщо відповідно до мети оцінювання, ми вважаємо корисною інформацію, отриману в ході кількісних досліджень, потрібно вибрати для дослідження багаточисельну вибірку, скориставшись методом випадкового вибору (що уможливило зробити статистичні висновки про всю популяцію). Якщо, навпаки, прийнято рішення проводити оцінювання якісними методами, то доцільно підібрати малочисельну вибірку. При цьому особи, запрошені до дослідження, повинні володіти інформацією по темі і мати різноманітні погляди.

На підставі поглядів і характеристики дослідних осіб, за допомогою статистичних методів, можна робити висновки, які погляди поширюються на всю популяцію.

Метод підбору типових груп застосовується у доборі груп, котрі вважаються середньостатистичними (наприклад, середньостатистичні учні, класи із середньою кількістю і результатами навчання). Метод підбору випадкових груп полягає у приєднанні до вибірки тих осіб, котрих «маємо під рукою». Цей метод використовується за тих самих обставин, що є у методі підбору типових груп. Вибір респондентів у цільовому підборі визначається метою оцінювання: відшукуються ключові особи для дослідження, які можуть відповісти на питання, поставлені під час проектування дослідження.

Ми наполягаємо на тому, що вживання і використання самооцінювання в роботі школи – це не лише шлях збору процедур

(наприклад, збір даних, інтерпретація і представлення даних), але і постійний процес переговорів. На думку Лешка Корпоровича, ключове значенням мають перемовини щодо цілей, перебігу та умов реалізації оцінювання. Перемовини сприяють розвитку шкільної громади, оскільки дозволяють деталізувати взаємні очікування, будують норми зобов'язань, узаконюють процедури та оцінювальні заходи, дозволяють подолати деструктивні уявлення про оцінювання, а також відкривають можливості спілкування всередині школи [3, с. 7].

Важливо не просто сприймати оцінювання як авторефлексію над роботою школи (на основі нагромадження інформації та обміну враженнями), а здійснити рефлексію і оцінку загальнонавчальної професійної практики в роботі школи. Це вимагає цільового, запланованого і систематичного збору здобутого шкільною громадою досвіду, що передбачає: по-перше, професійне управління оцінювальними заходами; по-друге, використання досконаліших методів та інструментів нагромадження даних та їхнього аналізу; по-третє, вміле використання висновків оцінювання для прийняття рішення про зміни, що сприяють розвитку [4, с. 33].

Звернувшись до прийнятої стратегії проведення оцінювання, у методологічному плані важливо обґрунтувати методи добору вибірки. Предметом оцінювання в школі можуть бути: учні, вчителі, адміністрація, батьки, майбутні роботодавці, вибрані працівники місцевих органів самоврядування, працівники управління освіти та інші. Важливо серед усіх чітко визначити саме ту групу, яку будемо досліджувати, тобто популяцію [4, с. 66].

На підставі поглядів і характеристики дослідних осіб, за допомогою статистичних методів, можна робити висновки, які погляди поширюються на всю популяцію.

Підсумовуючи вищевикладене і порівнюючи досвід України з досвідом інших країн, можна зазначити, що на зміну переважній констатації стану якості освіти за результатами оцінювальних процесів приходять інноваційні методи стратегічного прогнозування і аналізу тенденцій в зміні якості освіти. У зв'язку з цим пріоритет отримують оцінки змін за сукупністю показників якості освіти, накопичення цих оцінок у системах моніторингу, методи статистичного аналізу даних моніторингу з урахуванням численних внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на результати освіти. Результати оцінювальних процесів широко інтерпретуються, що дозволяє навчальним закладам, управлінням, адміністрації шкіл та вчителям обирати перспективні напрями корекції процесу навчання для підвищення якості освіти.

Список використаних джерел

1. Здрагат С. Г. Інструментальний ресурс евалюації. *Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення* : міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Київ, 2020. С. 75–78.

2. Здрагат С. Г. Розвиток школи: евалюаційний підхід. *Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічної та психологічної наук в Україні та країнах Євросоюзу* : міжнар. наук.- практик. конф. Люблін, Польща, Maria Curie-Sklodowska University, 2020. С. 35–40.
3. Нотатки лекцій Л. Корпоровича. URL: <https://surl.li/maqed>.
4. Самооцінювання в школі / ред. Е. Толвінська-Круліковська. Львів : Літопис, 2011. 186 с.

Svitlana Zdragat

Candidate of Sociological Sciences (Ph. D.),

Senior Lecturer at the Department of Philosophy of Education

Odessa Regional Academy of In-Service Education

Odesa, Ukraine

METHODOLOGICAL APPROACHES OF THE EVALUATION STUDY

Keywords: evolution, evolutionary research, evaluation, evaluation research, sampling methods.

Іванова Наталія Георгіївна

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9614-9587>

Анастасієва Анастасія Сергіївна

здобувач РВО бакалавр 4 курсу факультету журналістики

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

YOUTUBE-КАНАЛ LAU DANCE ЯК ПРОСТІР СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІ ТАНЦІ

Ключові слова: іспанська мова як іноземна, лексика в дії, автентичний контент, YouTube-канал **LAU DANCE**, танець у навчанні іспанської мови.

Зі стрімким проривом у сфері цифрових медіа та інформаційних технологій спостерігається суттєвий прогрес в освітньому процесі. Сьогодні доступ до знань став надзвичайно оперативним і гнучким: навчальні матеріали подаються у форматі текстів, відео, аудіо або інтерактивних онлайн-ресурсів. Така трансформація відкриває нові перспективи для неформального навчання, зокрема у галузі викладання іноземних мов [1]. Особливої актуальності набуває інтеграція мовних, культурних і мистецьких компонентів через мультимедійні платформи, які стимулюють емоційно-когнітивну активність учня. У цьому контексті вартий уваги приклад YouTube-каналу Lau Dance [2], який поєднує навчання латиноамериканських танців із супровідною іспанською мовою. Основний фокус каналу спрямований на фізичну активність – покрокове опанування танцювальної техніки, однак мовне оформлення контенту – інструкції, коментарі, назви рухів, звернення до глядача

– здійснюється іспанською, що створює автентичне мовне середовище. Сучасні освітні концепції, які враховують принципи тілесного навчання, доводять ефективність форматів, подібних до Lau Dance: взаємодія руху, мови та музики активує різні когнітивні канали, стимулюючи не лише моторну пам'ять, а й мовно-семантичні уявлення [4]. У цьому контексті, зокрема тілесного навчання, канали на кшталт Lau Dance демонструють потенціал міждисциплінарного впливу: поєднання руху, музики та мови активізує сприйняття й сприяє глибшому засвоєнню матеріалу. Танці в такому форматі виступають не лише культурним практикою, а й ефективним засобом входження у мовний і ментальний простір іспаномовного світу.

Авторка YouTube-каналу Lau Dance – Лаура, іспаномовна танцівниця з Колумбії, що має сценічний досвід та педагогічний підхід. У своїх відео вона органічно інтегрує мовні елементи у хореографічні інструкції, що сприяє мимовільному засвоєнню лексики, граматичних конструкцій та автентичної вимови. Крім технік латиноамериканських танців, Лаура пропонує вокальні вправи, практичні поради, культурні пояснення, а також рубрики розважального формату. Ресурс вирізняється структурованістю (плейлисти за темами), наявністю супровідних платформ (Instagram, TikTok, блог, онлайн-курси), а також високою активністю користувачів – понад півмільйона підписників і понад 66 мільйонів переглядів (станом на квітень 2025 року). На цей період Lau Dance налічує 459 відео, що свідчить про високу динаміку розвитку ресурсу.

Логотип Lau Dance миттєво викликає асоціації з рухом, ритмом і динамікою, що відповідає загальній концепції навчання через тіло. Візуальний образ Лаури в активній позі, її усмішка, а також кольоровий акцент на ключовому дієслові *BAILAR* формують емоційно-позитивне навчальне середовище. Такий візуальний і жестовий супровід підсилює сприйняття лексики та полегшує її запам'ятовування, що є важливим компонентом тілесно-орієнтованого підходу до вивчення мови. Жестова позиція, усмішка та кольоровий контраст між словами сприяє візуальній і мовній фіксації ключової лексики. Особливу увагу у фразі на логотипі – *Te enseño a bailar ¡sí o sí!* – заслуговує мотиваційна конструкція *sí o sí* (підсилення через дублювання за темою «мотивація / бажання / наміри»).

Методика ґрунтується на концепції «вчимось через рух». Наприклад, відео «¡Aprende a mover la cadera! | 100% GARANTIZADO!» [3] з каналу Lau Dance, присвячене техніці руху стегнами в стилях меренге, сальса та бачата, дозволяє виокремити низку тематичних груп лексики, релевантної до початкового та середнього рівня володіння іспанською мовою:

1. Анатомічна лексика: *cadera* (таз), *pierna* (нога), *pie* (ступня), *rodilla* (коліно), *torso* (торс), *cintura* (талія), *huesito* (кісточка).

2. Дієслова руху: *flexionar* (згинати), *estirar* (випрямляти), *pisar* (наступати), *mover* (рухати), *inclinarse* (нахиляти), *avanzar* (рухатись уперед), *dejarse caer* (дати собі впасти), *mantener* (утримувати), *cambiar* (змінювати), *quedarse quieto* (залишатись нерухомим), *sacar* (витягувати).
3. Танцювальна термінологія: *merengue*, *salsa*, *bachata*, *ritmo* (ритм), *movimiento* (рух), *paso* (крок), *tap* (дотик), *conteo* (рахунок).
4. Команди та інструкції: *vamos* (ходімо), *haz* (зроби), *intenta* (спробуй), *aprende* (вивчи), *recuerda* (пам'ятай), *mira* (дивись), *mantén* (утримуй), *continúa* (продовжуй).
5. Числові формули з ритмічним акцентом : *uno*, *dos*, *tres*, *cinco*, *seis*, *siete*, *ocho*; *cha cha* — як звукоімітація ритму.
6. Просторові орієнтири: *hacia adelante* (вперед), *al lado* (вбік), *al centro* (до центру), *hacia arriba* (вгору), *contrario* (протилежний), *opuesto* (супротивний).
7. Емоційно-оцінна лексика: *dolorcito* (болючість), *me quema* (мене пече), *me lastima* (мені боляче), *superimportante* (надзвичайно важливо), *me ayuda muchísimo* (мені дуже допомагає), *me motiva* (мене надихає).

Інтеграція зазначеної лексики в навчальний процес формує міцні асоціативні зв'язки між рухом, звуком і значенням, сприяючи глибшому і стійкішому засвоєнню мовного матеріалу та створює основу для залучення учнів до автентичного мовного середовища з одночасним розвитком лексичного, слухового та моторного компонентів. Лексика активізується через дію, що відповідає принципам тілесного та комунікативного підходу до викладання іспанської мови [3].

Відео YouTube-каналу **LAU DANCE** вирізняються доброзичливим, майже театральним стилем подачі навчального матеріалу. Авторка часто звертається до глядача безпосередньо, заохочує до повторення, візуалізує етапи дії й підтримує позитивну атмосферу. Додатковим чинником залучення є активна комунікація в коментарях, прями ефіри, участь у флешмобах та залучення глядачів до взаємодії. **LAU DANCE** виступає яскравим прикладом інтеграції мистецтва, культури та лінгводидактики, де танцювальні практики, вокальні елементи та мовні структури подаються в цілісному, доступному та емоційно насиченому форматі. Такий підхід повністю узгоджується з принципами сучасної педагогіки, яка розглядає тіло як активного учасника пізнавального процесу. Канал має високий потенціал як додатковий ресурс у дистанційній або змішаній формі викладання іспанської мови, зокрема для візуально-рухових типів учнів.

Список використаних джерел

1. Иванова Н. Г., Марчук І. П., Нагорна Н. В. Академічний контекст та крос-культурна комунікація: аудіовідеоматеріали сайту VIDEOELE (початковий рівень навчання іспанської мови як іноземної). «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)). 2024. № 4 (22).

C. 155–173. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4\(22\)-155-173](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-155-173). (Дата звернення: 12.04.2025).

2. LAU DANCE. URL: <https://www.youtube.com/LauDance> (Дата звернення: 15.04.2025).

3. LAU DANCE. ¡Aprende a mover la cadera! | 100% GARANTIZADO. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6DKOYU92Uc> (Дата звернення: 15.04.2025).

4. Martín Soria, C. Aprendiendo español a ritmo de salsa. Centro Virtual Cervantes. 2013. 86 p. URL: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/publicaciones_centros/PDF/budapest_2013/29_martin.pdf (Дата звернення: 14.04.2025).

Nataliia Ivanova

Candidate of Philology (Ph. D.), Docent,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages
National University «Odesa Law Academy»

Odesa, Ukraine

Anastasia Anastasieva

4th-year student, Faculty of Journalism

National University «Odesa Law Academy»

Odesa, Ukraine

THE YOUTUBE CHANNEL LAU DANCE AS A SPACE

OF SOCIOCULTURAL INTEGRATION:

TEACHING SPANISH THROUGH LATIN AMERICAN DANCE

Keywords: Spanish as a foreign language, vocabulary in action, authentic content, LAU DANCE YouTube channel, dance in Spanish language teaching.

Капука Віта Вікторівна

здобувач вищої освіти ступеня магістра

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, формування, педагогічна проблема.

Здоров'я підростаючого покоління є однією з найгостріших проблем сучасного суспільства. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, трансформації освітнього процесу та зміни способу життя дітей. За даними сучасних досліджень, лише 5-15% випускників шкіл можна вважати практично здоровими, що викликає серйозне занепокоєння педагогічної спільноти і суспільства загалом.

Питання формування здорового способу життя завжди привертало увагу науковців різних напрямів, включаючи медицину та фізіологію: В. П. Горащук, Т. С. Бойченко, Н. А. Колотій, С. М. Закопайло, В. Л. Шахненко, Т. Й. Бабюк, С. М. Кондратюк, В. М. Оржеховська, Н. О. Волошко.

Сучасні дослідження доводять обмеженість медичного підходу, який ототожнює здоров'я лише з відсутністю хвороб. За результатами сучасних досліджень, медичний компонент впливає приблизно на 10% загального стану здоров'я людини. Решта 90% залежить від екологічних факторів (близько 20%), генетичної спадковості (близько 20%) і умов та способу життя (майже 50%).

Загально визнаним є визначення здоров'я, сформульоване Всесвітньою організацією охорони здоров'я: «Здоров'я – це стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб чи фізичних вад» [1]. Таке трактування розширює сферу відповідальності за здоров'я за межі медичної галузі, надаючи особливого значення освітнім та соціально-педагогічним аспектам формування здорового способу життя.

Аналіз наукової літератури свідчить про існування різних підходів до визначення поняття «здоровий спосіб життя». Зокрема, В. П. Горашук визначає здоровий спосіб життя як сукупність дій, спрямованих на збереження, зміцнення і відновлення здоров'я, які також є умовами для розвитку інших аспектів життєдіяльності людини [5]. Т. С. Бойченко та Н. А. Колотій тлумачать це поняття як форму життєдіяльності, що забезпечує гармонійний розвиток і підтримку здоров'я людини [4].

С. М. Кондратюк наголошує на зв'язку здорового способу життя з особистісним розвитком і виділяє основні складові: гігієну, фізичну активність, збалансоване харчування, відсутність шкідливих звичок та оптимальний режим праці й відпочинку [8]. В. М. Оржеховська розглядає здоровий спосіб життя як спосіб існування, який відповідає гігієнічним нормам, підтримує резерви організму та забезпечує його адаптацію до змін середовища [9].

Особливу увагу привертає педагогічний підхід Т. Й. Бабюк, яка розглядає здоровий спосіб життя як інтегровану систему знань, навичок і мотивацій, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я у процесі адаптації до різноманітних життєвих умов. Вона підкреслює, що ефективне впровадження здорового способу життя можливе лише за умови активного педагогічного впливу, який сприяє формуванню в учнів сталих звичок та усвідомленого ставлення до власного здоров'я [2].

Формування здорового способу життя як педагогічна проблема передбачає комплексний підхід, який охоплює кілька ключових аспектів.

По-перше, це формування фізичного здоров'я, яке вчені визначають як «стан розвитку органів і систем організму, що включає морфофункціональні резерви для адаптаційних реакцій» [6]. Фізичне здоров'я забезпечується через раціональне харчування, оптимальну рухову активність, загартовування організму, дотримання режиму дня.

По-друге, важливим аспектом є психічне здоров'я, що визначається як «гармонізація бажань, амбіцій, здібностей, почуттів і свідомості людини» [10]. Психічне здоров'я залежить від здатності особистості

протистояти стресу, а також від когнітивного й емоційного комфортного стану.

По-третє, духовне здоров'я, яке розуміється як «усвідомлення індивідом свого місця в природі та суспільстві, прояв моральних якостей у діях, спрямованих на благодійність» [3]. Воно пов'язане зі здатністю людини організувати своє життя відповідно до гуманістичних ідеалів і етичних норм.

По-четверте, соціальне здоров'я, що трактується як «стан відносин особистості із суспільством, що базується на цінностях і мотивах поведінки людини, а також на її здатності ефективно спілкуватися з іншими людьми» [7].

Розглядаючи формування здорового способу життя як педагогічну проблему, зазначимо, що її вирішення ускладнюється кількома факторами:

1. У освітні заклади все частіше приходять діти з різноманітними патологічними порушеннями здоров'я.
2. Зростає негативний вплив чинників навколишнього середовища, включаючи «провокаційну» рекламу.
3. Збільшується кількість неблагополучних сімей та підлітків, вихованих під впливом вуличного середовища.
4. Спостерігається зниження моральних стандартів і посилення соціальної нерівності.
5. Завжди забезпечується достатній позитивний вплив школи та сім'ї на формування у дитини мотивації до здорового способу життя.

Отже, аналіз наукових підходів до розуміння здорового способу життя як педагогічної проблеми дозволяє зробити висновок, що її вирішення потребує системного підходу, який включає: інтеграцію знань про здоровий спосіб життя у зміст загальної освіти; формування у учнів мотивації до збереження та зміцнення здоров'я; створення здоров'язбережувального освітнього середовища; застосування інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на формування культури здоров'я; забезпечення співпраці школи, сім'ї та громадськості у питаннях формування здорового способу життя.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці та апробації комплексу методів і засобів формування здорового способу життя учнів в умовах дистанційного навчання, яке стає все більш актуальним у сучасному освітньому процесі. Особливу увагу варто приділити розробці критеріїв оцінювання ефективності здоров'язбережувальних технологій та створенню інноваційних підходів до формування мотивації учнів до здорового способу життя з урахуванням їхніх індивідуальних та вікових особливостей.

Список використаних джерел

1. Арефьев В. Г. Педагогичні технології реалізації диференційованого фізичного виховання учнів основної школи. *Науковий часопис НПУ імені Драгоманова М. П. Серія № 15. Науково-*

- педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. пр. Вип. 3. К. (84). 2017. С. 29–33.
2. Бабюк Т. Й. Теоретичні аспекти проблеми здоров'я та виховання здорового способу життя особистості. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Вип. 8. Книга 2 2005. С. 116–119.
 3. Бех І. Д. Виховання особистості : гуманістичний підхід. Київ : Либідь, 2008. 324 с.
 4. Бойченко Т., Колодій Н. Основи здоров'я. Експериментальний підручник для учнів. Київ : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2005. 248 с.
 5. Горашук В. П. Теоретичні і методологічні засади формування культури здоров'я школярів : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Харків, 2004. 40 с.
 6. Козак Є. В. Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя. *Здоров'я нації*. 2018. № 3. С. 56–63.
 7. Комарова Н. В. Соціально-педагогічні принципи формування здорового способу життя. *Соціологічні студії*. 2021. Т. 5. № 1. С. 67–73.
 8. Кондратюк С. М. Особливості виховання здорового способу життя у молодших школярів. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Вип. 13. Кн. 2. 2009. С. 217–224.
 9. Оржеховська В. М., Пилипенко О. І. Превентивна педагогіка. Ізмаїл : СМІЛ, 2006. 283 с.
 10. Степаненко В. С. Мотиваційний компонент здорового способу життя у підлітків. Київ : Академія наук України, 2020. 198 с.

Науковий керівник: Ягоднікова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Vita Kapuka

Master Student

Odessa Regional Academy of In-Service Education

Odesa, Ukraine

FORMATION OF A HEALTHY LIFESTYLE AS A PEDAGOGICAL PROBLEM

Keywords: health, healthy lifestyle, formation, pedagogical problem.

Козлова Інна Савівна

вчитель математики

КЗ «Ліцей № 9 Покровської міської ради Дніпропетровської області»

м. Покров, Україна

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Ключові слова: виховання, критичне мислення, ключові елементи, особистість, критерії.

Виховання особистості у сучасних умовах освіти є дуже важливою темою. Завдяки новим технологіям і змінам у підходах до навчання, виховання стає більш індивідуалізованим і адаптивним до потреб кожного учня. Важливо розвивати креативність, критичне мислення, комунікативні навички та емоційний інтелект учнів, щоб вони могли